

KONSULTACJE PROGRAMU WSPÓŁPRACY NA LATA 2015- 2018 ROK

Wójt Gminy Czernica uprzejmie informuje, iż zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/ 319/2010 Rady Gminy Czernica z dnia 19 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, **ogłasza konsultacje projektu wieloletniego programu współpracy Gminy Czernica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015 - 2018.**

Osobą odpowiedzialną za konsultacje jest Beata Perner, inspektor ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami.

Uwagi, opinie i propozycje można zgłaszać na adres e-mail: promocja@czernica.pl do dnia 20 października 2014 lub pisemnie w Biurze Obsługi Klienta (pok. nr 1) w Urzędzie Gminy Czernica, ul. Kolejowa 3 od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 – 15:00.

Propozycja programu w załączniku.

W Ó J T

mgr Szymon Dębski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Czernica

z dnia 2014 r.

**WIELOLETNI PROGRAM WSPÓŁPRACY GMINY
CZERNICA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA
W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
NA LATA 2015– 2018**

Spis treści

ROZDZIAŁ I PREAMBUŁA.....	3
ROZDZIAŁ II POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	3
ROZDZIAŁ III CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.....	5
ROZDZIAŁ IV ZASADY WSPÓŁPRACY.....	5
ROZDZIAŁ V ZAKRES PODMIOTOWY.....	7
ROZDZIAŁ VI FORMY WSPÓŁPRACY.....	7
ROZDZIAŁ VII LISTA ZAGADNIENÍ PRIORYTETOWYCH.....	14
ROZDZIAŁ VIII OKRES REALIZACJI PROGRAMU	16
ROZDZIAŁ IX TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH KONKURSACH OFERT.	16
ROZDZIAŁ X SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU	17

ROZDZIAŁ I PREAMBUŁA

Budowa społeczeństwa demokratycznego, opartego na poszanowaniu wolności, sprawiedliwości, współdziałaniu, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości, umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot, wymaga działań na rzecz tych obywateli.

Świadomi tego tworzymy wieloletni program współpracy Gminy Czernica z organizacjami pozarządowymi, który buduje przyjazną przestrzeń dla rozwoju aktywnej społeczności lokalnej.

Wszystkich, którzy dla dobra wspólnego będą ten program wdrażali wzywamy, aby czynili to dbając o zachowanie przywołanych w nim zasad i standardów.

ROZDZIAŁ II POSTANOWIENIA OGÓLNE

2.1 Ilekroć w tekście niniejszego programu jest mowa o:

1) **programie** – należy przez to rozumieć „Wieloletni program współpracy Gminy Czernica” z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015 – 2018”;

2) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.);

3) **organizacjach** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy tj:

a) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia,

b) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,

c) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,

d) spółdzielnie socjalne,

e) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników;

4) **organach gminy** – należy przez to rozumieć Radę Gminy Czernica wraz z komisjami i Wójtem Gminy Czernica;

5) **Radzie Gminy** – należy przez to rozumieć Radę Gminy Czernica;

6) **Wójcie** – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Czernica;

7) **gminie** – należy przez to rozumieć Gminę Czernica;

8) **wspólnocie mieszkaniowej spełniającej ustawowe kryteria organizacji pozarządowej** – należy przez to rozumieć wspólnotę mieszkaniową powstałą na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali i spełniającą wszystkie warunki określone w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy.

2.2 Program jest elementem długofalowej strategii rozwoju gminy, zwłaszcza w zakresie realizowanej lokalnej polityki społecznej.

2.3 Program jest dokumentem wyznaczającym kierunki i ramy współpracy gminy i organizacji na lata 2015-2018, tworząc warunki dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Program określa cele, formy i zasady współpracy organów gminy z organizacjami, priorytetowe zagadnienia na najbliższe lata, okres i sposób realizacji programu, wysokość środków przeznaczonych na jego realizację i sposób oceny tej realizacji, informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji, trybie powoływania i zasadach działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

ROZDZIAŁ III CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

3.1 Celem głównym programu jest kształtowanie lokalnego i demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie skutecznego partnerstwa gminy z organizacjami, służącego rozwojowi obszaru gminy i jej mieszkańców oraz lepszego rozpoznawania i zaspokajania potrzeb społecznych.

3.2 Cele szczegółowe:

- 1) wzmocnienie profesjonalnej infrastruktury, w tym powołanie Gminnego Centrum Wsparcia Organizacji;
- 2) zwiększenie aktywności społecznej w strukturach niezależnych i silnych organizacji;
- 3) wzmocnienie niezależności organizacji poprzez wsparcie ich działalności zarobkowej i promocję różnorodnych form przedsiębiorczości społecznej;
- 4) poszerzenie zaangażowania sektora prywatnego w działania społeczne.

ROZDZIAŁ IV ZASADY WSPÓŁPRACY

4.1. Współpraca gminy z organizacjami odbywa się na zasadach:

- 1) **suwerenności** co oznacza, że uczestnicy współpracy szanują wzajemnie swoją odrębność, dobrowolnie i aktywnie angażując się w prace nad lokalną diagnozą, tworzeniem strategii

i programów. Gmina zapewnia swobodny udział we wszelkiego rodzaju konsultacjach oraz tworzy bezpieczne warunki do wyrażania niezależnych opinii i formułowania własnego stanowiska środowiska organizacji oraz podejmowania decyzji, co do uczestnictwa w realizacji zadań;

2) **partnerstwa** co oznacza równość głosu i opinii formułowanych przez każdego z uczestników programu;

3) **pomocniczości** co oznacza, że w przyjętych rozwiązaniach będą uwzględniane opinie realizatorów i odbiorców usług publicznych. Zakłada również przekazywanie realizacji zadań publicznych lokalnym organizacjom pozarządowym tak, aby wzmacniać obywateli i ich wspólnoty;

4) **efektywności** co oznacza, że zarówno wzajemne relacje, jak i realizacja wyznaczonych zadań opiera się na wspólnie wypracowanych standardach, zmierzających do wysokiej jakości i optymalizacji kosztów;

5) **uczciwej konkurencji** co oznacza, że rekrutacja organizacji do współtworzenia strategii i programów oraz realizacji zadań publicznych i partnerstwa z administracją odbywa się na podstawie ustalonych i powszechnie dostępnych zasad i kryteriów;

6) **jawności** co oznacza, że informacje o każdym etapie tworzenia i realizacji strategii i programów są powszechnie dostępne, w jednym czasie dla wszystkich podmiotów. Zarówno administracja, jak i organizacje dbają o dobry przepływ informacji dotyczących podejmowanych przez siebie działań;

7) **równości szans** co oznacza, że tworzone strategie i programy oraz warunki ich realizacji stwarzają równe szanse wszystkim obywatelom i podmiotom ich reprezentującym;

8) **solidarności** co oznacza, że działalność publiczna organizacji prowadzona jest w myśl poczucia dobra wspólnego, wartości współdziałania, kompromisu, czy wręcz konsensusu oraz wspólnoty z innymi podmiotami zaangażowanymi społecznie.

ROZDZIAŁ V ZAKRES PODMIOTOWY

5.1 Podmiotami programu są, z jednej strony organy gminy a z drugiej organizacje.

5.2 W realizacji programu po stronie gminy uczestniczą:

- 1) Rada Gminy i jej komisje – w zakresie wytyczania polityki społecznej i finansowej gminy;
- 2) Wójt – w zakresie realizacji tej polityki, podejmowania współpracy z organizacjami, dysponowania środkami w ramach budżetu, decydowania o przyznaniu dotacji i innych form pomocy poszczególnym organizacjom w ramach priorytetów ustalonych przez Radę Gminy.
- 3) poszczególne referaty Urzędu Gminy Czernica i jednostki organizacyjne gminy.

5.3 W realizacji programu po stronie organizacji uczestniczą:

- 1) organizacje – w zakresie realizacji programu;

ROZDZIAŁ VI FORMY WSPÓŁPRACY

6.1. W ramach programu organizacje mogą skorzystać z następujących form wsparcia ich działalności:

6. 1. 1. O charakterze finansowym - przekazywanie środków pieniężnych na:

- 2) powierzanie i wspieranie realizacji zadań;
- 3)
- 4) udzielanie pożyczek i poręczeń organizacjom;
- 5) udzielanie dotacji na wkłady własne;
- 6) inicjatywą lokalną.

6. 1.2. O charakterze pozafinansowym na:

- 1) prowadzenie wspólnej polityki informacyjnej;
- 2) udostępnianie (jednorazowe lub stałe) lokali, obiektów i nieruchomości gruntowych na

działalność statutową organizacji na podstawie umowy użyczenia;

3) pomoc przy gromadzeniu środków finansowych z innych źródeł;

4) promocję działalności organizacji w mediach;

5) pomoc organizacyjną, lokalową i finansową na rzecz organizacji, które współpracują z gminą lub jej jednostkami organizacyjnymi w organizacji imprez, zawodów i konkursów;

6) udostępnianie organizacjom i wspólnotom mieszkaniowym (jeżeli spełniają ustawowe kryteria organizacji) nieruchomości gruntowych na działalność społecznie użyteczną na podstawie umowy użyczenia;

7) powołanie Gminnego Centrum Wsparcia Organizacji.

6.2 Powierzenie i wspieranie realizacji zadań

6.2.1. Organizacje mogą w trybie ustawy otrzymywać z budżetu gminy dotacje na realizację powierzonych zadań publicznych, należących do zadań samorządu gminnego lub na wsparcie realizacji takich zadań.

6.2.2. Na podstawie projektu uchwały Rady w sprawie budżetu gminy na dany rok

Wójt określa:

1) rodzaje zadań publicznych przewidzianych do zlecenia;

2) formę zlecenia realizacji zadań;

3) wysokość środków na poszczególne zadania.

6.2.3. Konkursy na realizację zadań publicznych gminy organizowane są przez referaty Urzędu Gminy Czernica i jednostki organizacyjne gminy odpowiedzialne za realizację tych zadań.

6.3 Udzielanie pożyczek i poręczeń organizacjom

6.3.1 Pożyczki służą prefinansowaniu zadań publicznych realizowanych przez organizacje ze środków zewnętrznych, w szczególności środków unijnych.

6.3.2 Gmina może udzielić poręczeń organizacjom ubiegającym się o kredyt na realizację zadań własnych gminy.

6.4 Udzielanie dotacji na wkłady własne

6.4.1 Wkładem własnym jest dofinansowanie zadania realizowanego przez organizacje przy udziale środków zewnętrznych.

6.5 Polityka informacyjna

6.5.1. W sferze polityki informacyjnej program przewiduje:

- 1) dalszy rozwój działu tematycznego pod nazwą „INFORMATOR ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH” na stronie internetowej Urzędu Gminy;
- 2) bieżące prowadzenie bazy danych o organizacjach;
- 3) inicjowanie bądź współorganizowanie wspólnych spotkań informacyjnych;
- 4) informowanie organizacji odbywać się będzie wszelkimi możliwymi sposobami nie pociągającymi za sobą dodatkowych kosztów.

6.6 Zespoły doradczo – inicjatywne

6.6.1 Organizacje działające na terenie gminy mogą włączać się w definiowanie priorytetowych dla gminy obszarów problemowych poprzez:

- 1) konsultowanie projektów programów oraz rocznych programów współpracy;
- 2) udział przedstawicieli organizacji w posiedzeniach właściwych komisji Rady Gminy, które opracowują istotne dla rozwoju gminy plany, strategie i inne dokumenty;
- 3) udział przedstawicieli organizacji w spotkaniach, mających na celu merytoryczne diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej;
- 4) udostępnianie i konsultowanie z organizacjami projektów uchwał z dziedzin związanych z ich statutową działalnością.

6.7 Pomoc przy pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł zewnętrznych

6.7.1. W celu zwiększania skuteczności w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych

podejmowanych przez organizacje, gmina będzie wspomagać ich działalność poprzez:

- 1) informowanie o konkursach, programach, w ramach których organizacje mogą uzyskać wsparcie finansowe na swoje działania;
- 2) organizowanie i finansowanie z budżetu gminy szkoleń dotyczących zwłaszcza aplikowania o środki ze źródeł zewnętrznych, w tym unijnych, a także udzielania konsultacji prawnych i opinii pracowników samorządowych. Pomoc ta będzie udzielana w miarę możliwości wynikających z budżetu gminy i planów finansowych jednostek.

6.8 Media

6.8.1 Czasopismem, do którego organizacje mają otwarty dostęp jest biuletyn informacyjny Gminy Czernica oraz inna prasa z którą Gmina Czernica ma podpisaną umowę na publikację materiałów promocyjnych. Organizacje mogą tam umieszczać nieodpłatnie informacje i ogłoszenia dotyczące ich bieżącej działalności statutowej. O ilości zamieszczonego materiału decyduje Sekretarz Gminy Czernica .

6.9. Przekazywanie nieruchomości gruntowych

6.9.1 Wspólnoty mieszkaniowe (spełniające ustawowe kryteria organizacji) mogą występować z wnioskiem do Wójta o przekazanie wspólnocie nieruchomości gruntowych na cele społecznie użyteczne na podstawie umowy użyczenia.

6.10 Metody wsparcia organizacji pozarządowych

6.10.1 Uznając aktywną współpracę z organizacjami za jeden z podstawowych elementów efektywnego kierowania rozwojem gminy, a także pragnąc stworzyć możliwie najlepsze warunki do rozwoju niezależnych i silnych organizacji gmina zobowiązuje się do ogłaszania konkursu na prowadzenie Gminnego Centrum Wsparcia Organizacji .

6.10.2 Zadania Gminnego Centrum Wsparcia Organizacji:

- 1) współdziałanie oraz wspieranie organizacji działalności statutowej w szczególności w zakresie realizacji zadań na rzecz rozwoju gminy;

- 2) tworzenie warunków organizacyjno-technicznych w celu podniesienia sprawności funkcjonalnej organizacji;
- 3) wspieranie procesu inkubowania organizacji, w tym tworzenie miejsc do ich rejestracji i funkcjonowania;
- 4) wspieranie działań rozwijających przedsiębiorczość społeczną.

6.10.3 Zakres konkursu obejmować będzie następujące formy:

- 1) świadczenia usług doradczych dla organizacji pozarządowych zarówno w zakresie procesu powstawania nowych podmiotów, jak również ich bieżącej działalności;
- 2) świadczenia usług organizacyjno-technicznych związanych z bieżącą działalnością organizacji;
- 3) prowadzenia punktu informacyjnego dla organizacji;
- 4) prowadzenie Punktu Informacji Turystycznej.

ROZDZIAŁ VII LISTA ZAGADNIENÍ PRIORYTETOWYCH

7.1. Ustala się następujące zadania priorytetowe gminy w zakresie współpracy z organizacjami:

1) w obszarze kultury i sztuki:

- a) organizacja przedsięwzięć kulturalnych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, mającym na celu wzbogacenie oferty kulturalnej gminy oraz promocję lokalnych twórców;
- b) wsparcie działań grup inicjatywnych;
- c) wspólne przedsięwzięcia gminnych instytucji z organizacjami;

2) w obszarze turystyki i aktywnego wypoczynku:

- a) wspieranie działań na rzecz rozwoju i upowszechniania turystyki ze szczególnym uwzględnieniem działań promujących gminę;

b) projekty promujące ożywienie miejsc atrakcyjnych turystycznie;

c) organizacja imprez turystycznych i promocyjnych;

d) prowadzenie Punktu Informacji Turystycznej.

3) w obszarze ochrony środowiska:

a) zwiększanie świadomości z zakresu ochrony środowiska i przyrody mieszkańców gminy, poprzez działania, takie jak: organizowanie warsztatów, konkursów, akcji itp.;

b) promowanie i upowszechnianie wiedzy na temat selektywnej gospodarki odpadami na terenie gminy;

c) organizacja czasu wolnego, szczególnie w okresie wakacji i ferii zimowych;

4) w obszarze kultury fizycznej, sportu i rekreacji:

a) organizacja i uczestnictwo w imprezach sportowych i sportowo-rekreacyjnych;

b) wspieranie inicjatyw tworzenia boisk sportowych i placów zabaw umożliwiających rozwój fizyczny dzieci i młodzieży;

c) organizowanie szkoleń;

5) w obszarze profilaktyki, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego:

a) wspieranie aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych;

b) wspieranie przedsięwzięć w zakresie bezpieczeństwa publicznego;

c) promocja zdrowego trybu życia, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom (narkomanii i alkoholizmowi);

6) w obszarze edukacji, oświaty i wychowania:

a) organizacja i prowadzenie zajęć pozalekcyjnych na bazie świetlic wiejskich i szkolnych;

b) organizacja ferii zimowych i letnich.

7) w obszarze działalności wspomagającej organizacje pozarządowe (technicznie, szkoleniowo, informacyjnie, finansowo) oraz popularyzacji i organizacji wolontariatu:

- a) wspieranie finansowe i merytoryczne organizacji ubiegających się o pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych;
 - b) organizacja szkoleń, spotkań integracyjnych dla członków organizacji;
 - c) popularyzacja idei wolontariatu poprzez organizację imprez i promocję.
- 8) w obszarze działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:**
- a) promowanie i wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego
 - b) wspieranie uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym
 - c) organizacja zajęć rozwijających zainteresowania osób w wieku emerytalnym
 - d) wspieranie i promocja wartościowych przedsięwzięć o charakterze oświatowym, edukacyjnym i wychowawczym, w tym edukacja zdrowotna, ekologiczna, historyczna, wiedzy o regionie, problemach społecznych Gminy Czernica, metodach przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym
 - e) wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz- i międzypokoleniową

ROZDZIAŁ VIII OKRES REALIZACJI PROGRAMU

8.1. Program obejmuje działania, które realizowane będą od momentu uchwalenia go przez Radę Gminy do 31 października 2018 roku.

8.2. Wysokość środków planowanych na realizację programu wynosić będzie nie mniej niż 250 000 zł corocznie.

ROZDZIAŁ IX TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH KONKURSACH OFERT

9.1 Komisja konkursowa i jej przewodniczący powoływana jest zarządzeniem Wójta.

9.3 Komisja konkursowa działa w oparciu o ustawę oraz zasady: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. W trybie

konkursowym, a także w przypadku wpłynięcia wniosków w trybie małych zleceń dokonuje ich oceny i kwalifikacji.

9.4 Komisja konkursowa opiniując oferty:

1) ocenia kryteria formalne (kompletność wymaganych załączników, złożenie oferty na właściwym formularzu, poprawność od strony rachunkowej i kompletność wypełnienia tabel kosztorysowych);

2) ocenia kryteria merytoryczne (zgodność oferty z wymogami konkursu, społeczne uzasadnienie);

3) ocenia kryteria finansowe (koszty realizacji projektu, wysokość wkładu własnego w przypadku wsparcia realizacji zadania, inne źródła finansowania, rozliczenie się podmiotu w okresie poprzednim);

4) ocenia kryteria organizacyjne (posiadane zasoby kadrowe, rzeczowe);

5) ocenia uwzględnienie w ofercie partnerów i beneficjentów, dotychczasowe doświadczenie wnioskodawcy, perspektywy kontynuacji projektu.

9.5 Komisja przedstawia wyniki konkursu z propozycją wyboru oferty Wójtowi, który podejmuje decyzję o udzieleniu kwoty dotacji.

ROZDZIAŁ X SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

10.1 Bieżącym monitoringiem w zakresie realizacji programu zajmują się: organizacje, organy gminy, poszczególne Referaty Urzędu Gminy Czernica oraz jednostki organizacyjne gminy wskazane w programie. Rocznej oceny dokonuje Wójt w sprawozdaniu z realizacji programu za rok poprzedni przedkładanym Radzie Gminy do dnia 30 kwietnia danego roku.

10.2 Rada Gminy dokonuje oceny programu pod względem merytorycznym, organizacyjnym i finansowym na podstawie mierników.

10.3 Ustala się następujące mierniki oceny realizacji programu:

- 1) wysokość środków finansowych przekazanych z budżetu gminy organizacjom na realizację zadań publicznych;
- 2) udział środków własnych organizacji w realizacji zadań publicznych zleconych w drodze konkursów ofert;
- 3) liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje, z wyszczególnieniem zadań zleconych w drodze konkursów ofert i trybu pozakonkursowego;
- 4) liczba ofert złożonych przez organizacje na realizację zadań publicznych, z wyszczególnieniem ofert złożonych w drodze konkursów ofert i w trybie pozakonkursowym;
- 5) liczba umów zawartych z organizacjami na realizację zadań publicznych;

10.4 Wnioski posłużą organom gminy do analizy efektów programu, zaś organizacjom do usprawnienia ich działalności, szczególnie w sferze kontaktów z samorządem lokalnym. Ponadto, będą one podstawą do dokonania niezbędnych zmian w celu zwiększania efektywności programów współpracy uchwalanych na lata następne.

